

УДК 378.091.12:159.9-051

Білик В. Г.

ORCID 0000-0002-6860-7728

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя та здоров'я
Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова
(Київ, Україна) E-mail: valya-bilyk@bigmir.net

КОНЦЕПЦІЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мета та методологія дослідження. Зазначено, що метою дослідження є модернізація природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у ЗВО, перегляд концептуальних підходів до її реалізації та окреслення напрямків контролю якості такої підготовки. Відповідно до поставленої мети виокремлено та обґрунтовано цілеформувальну складову концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у ЗВО, завданням якої є конкретизація її мети та провідної ідеї; теоретико-методологічну складову, що передбачає теоретичний аналіз основних положень фундаментальних теорій сучасної освіти, визначення понятійно-категоріального апарату, методологічних підходів і принципів; змістово-технологічну – характеризує змістове наповнення і стратегію Концепції та аналітико-результативну – представляє емпіричні дані, що свідчать про істинність теоретичних положень.

Наукова новизна дослідження. Сформульовано основні положення Концепції відповідно до яких, природничо-наукова підготовка майбутніх психологів у ЗВО повинна бути підґрунтям їх професійної підготовки, відповідати основним положенням фундаментальних теорій сучасної освіти, сучасним природничо-науковим досягненням, мати професійне спрямування; реалізовуватись за допомогою методологічних підходів філософського, загальнонаукового, конкретно-наукового і технологічного рівнів пізнання та дотримуючись відповідних принципів; термінологія загального контексту та спеціальна наукова термінологія природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти повинна відображати її специфіку в системі природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців інших галузей; змістове наповнення процесу природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти передбачає розширення існуючого навчального курсу такої підготовки за рахунок інтегративного навчального курсу «Основи сучасної нейробіології»; організація природничо-наукової підготовки майбутніх психологів повинна здійснюватися відповідно до схарактеризованих когнітивних стратегій вищого рівня.

Висновки. Зазначено, що контроль якості природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти повинен орієнтуватися, з одного боку, на перевірку знань отриманих студентами-психологами під час такої підготовки та умінь використовувати отримані знання на практиці, а з другого – на виявлення недоліків природничо-наукової підготовки з метою швидкої їх корекції.

Ключові слова: концепція, природничо-наукова підготовка, майбутні психологи, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми. Актуальність роботи. Інтенсифікація процесів інтеграції України до європейського співтовариства, зокрема до створення єдиного освітнього простору, зумовлює необхідність приведення вітчизняної системи вищої освіти у відповідність до світових стандартів. Одним з напрямків її модернізації є перегляд концептуальних підходів до підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти України, в тому числі і до природничо-наукової підготовки майбутніх психологів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Загальновідомо, що виклад матеріалу будь-якого дослідження потребує уточнення понять, які становлять його предмет. Тому, враховуючи неоднозначність тлумачення поняття «концепція» в сучасній довідниковій та науковій літературі, вважаємо за необхідне з'ясувати його сутність та структурно-змістове наповнення.

У довідниковій літературі, у найбільш загальному розумінні поняття «концепція» (від лат. «conceptio» – розуміння, система) розглядається як «система доказів певного положення, система

поглядів на те чи інше явище, ідейний задум» («Словник української мови: в 11 томах») [10, 275], а у педагогічному аспекті – як «система поглядів на те чи інше педагогічне явище, процес; спосіб розуміння, тлумачення якихось педагогічних явищ, подій; провідна педагогічна теорія («Український педагогічний словник») [14, 177].

У наукових джерелах зазначене поняття трактується як теоретико-методологічна й емпірична система поглядів, міркувань та ідей, яка обумовлює цілісне розуміння й інтерпретацію педагогічних явищ та процесів, розкриває їх сутність, структурно змістові особливості, механізми та загальні правила їх цілеспрямованої реалізації, організації та перетворення, операціоналізує передбачувані в них зміни через розкриття суті технологічного шляху перетворення (С. В. Бобришов) [3, 35–47]; як сукупність наукових знань про об'єкт, репрезентованих і оформлених спеціальним чином (М. М. Василенко) [5, 240] та ін.

Як бачимо, наведені приклади визначення поняття «концепція», підтверджують наші припущення про відсутність чітко встановленого його тлумачення та спонукають до уточнення розуміння даного поняття в межах презентованого дослідження.

Таким чином, поняття «концепція» будемо розуміти як системний теоретичний підхід до досліджуваної проблеми, основу якого складають сукупність провідних ідей, принципів і положень, що забезпечують теоретичне обґрунтування і вказують шляхи практичного вирішення поставлених завдань, за авторством С.С. Старостіної [12, 44].

Немає у науковців і єдиної думки щодо структурування концепції. Наприклад, Т.Ю. Ломакіна вибудовуючи концепцію неперервної професійної освіти (НПО), виокремлює в її складі такі структурні компоненти: сучасний стан освітньої системи, тенденції та чинники її розвитку; поняття і теоретичні основи (передумови) безперервної освіти; наукові підходи до формування та розвитку НПО: напрямки, фактори, принципи побудови системи НПО; завдання і структура НПО; основні напрями реалізації концепції НПО [7, 69–77].

Дещо інший підхід до структурування концепції виявлено у наукових працях Г. Білецької. Зокрема, розробляючи концепцію природничо-наукової освіти (ПНО) майбутніх екологів Г. Білецька вбачає за доцільне виокремлення трьох основних блоків, зокрема: теоретичного блоку, який, на думку ученої «включає основні положення концепції, цілі ПНО, принципи ПНО, методологічні підходи до організації ПНО [1, 38]; моделі – «відображення системи ПНО» [1, 38] та прикладного блоку, компонентами якого, як зазначає науковець, є: «навчальна дисципліна (робоча програма, електронний курс у Moodle), цикл дисциплін математичної та природничо-наукової підготовки, інформаційне освітнє середовище Moodle, педагогічні умови реалізації ПНО» [1, 38].

Метою дослідження є модернізація природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у ЗВО, перегляд концептуальних підходів до її реалізації та окреслення напрямків контролю якості такої підготовки.

Відповідно до поставленої мети окреслюємо **завдання** дослідження: провести теоретичний аналіз літературних джерел щодо проблеми нових концептуальних підходів до підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти; сформулювати основні положення концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у ЗВО; окреслити напрямки здійснення контролю якості природничо-наукової підготовки у ЗВО.

Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань нами було використано комплекс **методів**, а саме: аналіз наукової та науково-методичної літератури – із метою з'ясування стану вивченості досліджуваної проблеми; компаративний аналіз, порівняння та узагальнення – для систематизації результатів дослідження, формулювання висновків і визначення напрямів подальших наукових розвідок.

Результати дослідження. Отже, врахувавши результати проведеного теоретичного аналізу літературних джерел в структурі концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти виокремлюємо чотири взаємопов'язані складові, а саме: цілеформувальну (її завданням є конкретизація мети та провідної ідеї Концепції); теоретико-методологічну (передбачає теоретичний аналіз основних положень фундаментальних теорій сучасної освіти, визначення понятійно-категоріального апарату, методологічних підходів і принципів реалізації природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти); змістово-технологічну (характеризує змістове наповнення та стратегію Концепції); аналітико-результативну (представляє емпіричні дані, що свідчать про істинність теоретичних положень).

Враховуючи, що мета є обов'язковим компонентом будь-якої концепції, та той факт, що у науковій літературі немає чітко окреслених дефініцій цього поняття (зокрема, мету розуміють як «детально відпрацьоване, узгоджене, лаконічне формулювання бачення майбутнього; коротке визначення того, який позитивний результат буде отримано від реалізації проекту; основа тих завдань, на виконання яких буде спрямована діяльність організації; позитивний кінцевий результат, який планується і буде здобутий, після вирішення поставленої проблеми» (О. В. Чернявська) [15, 76]; як «запланований результат, який має бути конструктивним, тобто спрямованим на вироблення суспільно корисного продукту з кращими, ніж були раніше, показниками якості або процесу її досягнення» (Н. М. Малюга) [9,

91] та ін.), під час визначення мети концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти скористаємося рекомендаціями А. О. Старостіної та В. А. Кравченко, про те, що «мета наукового дослідження має включати три змістовні частини: 1) чого необхідно досягти в теорії проблеми, що досліджується; 2) які розробити практичні рекомендації; 3) вказати реальну проблему, яка буде вирішена в результаті дослідження» [11, 329].

Таким чином, метою концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти є розроблення таких теоретичних і методичних засад, які сприятимуть приведенню її у відповідність до світових освітніх стандартів та забезпечать формування всебічно розвинутого, логічно-дієвого, висококваліфікованого, конкурентоспроможного на вітчизняному та світовому ринках праці, здатного до постійного самовдосконалення майбутнього психолога.

Далі, взявши до уваги тези С. Е. Важинського і Т. І. Щербак, які стверджують, що «ідея – відображає зв'язки та закономірності дійсності й спрямована на її перетворення, а також поєднує істинне знання про дійсність і суб'єктивну мету її перетворення» [4, 34], та думку Д. М. Стеченко і О. С. Чмир, які вважають, що в методології наукових досліджень доцільніше використовувати поняття «наукова ідея», що розглядається ними як «інтуїтивне пояснення явища без проміжної аргументації, без усвідомлення всієї сукупності зв'язків, на основі яких робиться висновок та базується на набутих знаннях, але розкриває раніше не виявлені закономірності» [13, 79], сформулюємо провідну ідею концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у ЗВО.

Отже, провідною ідеєю Концепції є зміна традиційного устрою природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти, та переведення його в режим ноосферної освіти, яка передбачає зміщення акценту з вузькопредметної природничо-наукової підготовки, що призводить до формування знань умінь і навичок в межах окремо взятої навчальної дисципліни, на цілеспрямоване мотивоване формування цілісної природничо-наукової компетентності майбутніх психологів.

Враховуючи, що змістово-технологічна складова Концепції повинна віддзеркалити її змістове наповнення та стратегію, нами проведено аналіз науково-педагогічної та методичної літератури з окресленої проблематики і встановлено відсутність єдиних наукових думок та підходів як до формування змістового наповнення концепції так і до вибудовування стратегії її реалізації. На думку С. В. Яковлева та Н. О. Яковлевої змістовим наповненням концепції можуть бути етапи реалізації досліджуваного процесу, його педагогічна модель або система, функції, технологія або метод реалізації, управлінський цикл, педагогічний проект тощо [16, 123]. І. Іваній вважає, що до змістового наповнення концепції доцільно включати «методи, засоби побудови педагогічного процесу, механізми реалізації і технології» [6, 17], С. Е. Старостіна в змістово-технологічному блоці концепції виокремлює педагогічні умови, дидактичні засоби та методи навчання [12, 48].

Під поняттям «стратегія» О. В. Малихін та А. О. Галла розуміють «узгодження індивідуальних особливостей суб'єкту діяльності й актуальних умов виконання цієї діяльності, об'єднання в єдине ціле дій та процесів відповідно до мети діяльності, визначення факторів досягнення успіху в будь-якій діяльності» [8, 120]. Американський дослідник Теун А. ван Дейк визначає поняття «стратегія» як певний суб'єктивний план здійснення діяльності, який повинен вибудовуватися на основі когнітивних і комунікативних операцій [19, 10–11].

У «Педагогічній Конституції Європи» педагогічна стратегія визначається як філософія освіти педагога, що обумовлює його 1) план досягнення довгострокових результатів; 2) принципи діяльності та здійснення моделей і технологій освіти; 3) позицію, що розкривається в різноманітності дій; 4) перспективу професійного зростання і розвитку життєдіяльності; 5) прийоми мотивації навчання учнів і студентів та формування в них конкурентних переваг.

Чеський дослідник Іржі Мареш, розробляючи структуру педагогічної стратегії, виокремлює: аспект завдання (кожне завдання повинне мати певний обсяг, структуру, операційні вимоги), перцепційний аспект (кожна ситуація повинна сприймається як ситуація навчальна), аспект інтенціональний (становлення наміру і плану), аспект вирішувальний (вибір методу), реалізаційний (використання тактичних кроків на основі здібностей і навичок), контрольний і керуючий (оцінювання успішності) і результативний (форма досягнутого результату) [18, 186].

Хочемо відзначити, що аналізування різних освітніх концепцій дало нам можливість встановити, що в основі їхніх стратегій прослідковуються елементи грецької пайдейї (грец. παιδεία – формування дитини, освіченість, вихованість, культурність; загальна освіченість як сутність людини) [17, 93].

Виявлений факт спонукав нас до проведення детального теоретичного аналізу ідей грецької пайдейї. Отримані результати дослідження та сучасні знаннями в галузі природничих наук і філософії, дали нам можливість сформулювати стратегії Концепції, які ми позиціонуємо як когнітивні стратегії вищого рівня [17, 93–97].

Відповідно до запропонованих нами стратегій, взаємозв'язок між викладачем та студентом набуває гармонії і забезпечує спільне сходження до образу вищої ідеї, або універсальної свідомості, якщо: 1) викладач не дає знання, а ставить завдання і координує їх вирішення студентом; 2) самореалізація студента залежить від самореалізації викладача; 3) вибираючи викладача, студент вибирає свій спосіб життя.

Зазначимо, що в основі першої когнітивної стратегії вищого рівня «викладач не дає знання, а ставить завдання і координує їх вирішення студентом» лежать філософські уявлення Платона про освіту, відповідно до яких, основою освіти повинно бути «проблемне навчання». Кожне нове завдання (проблемна ситуація), запропоноване викладачем, передбачає придбання нових навичок і компетентностей. Така стратегія забезпечує не формальне набуття знань, а новий якісний рівень розвитку, при якому знання реалізуються на практиці, а бажанням студента вирішити завдання, розвивають умінням знаходити шляхи його вирішення.

Відповідно до когнітивної стратегії вищого рівня «самореалізація студента залежить від самореалізації викладача», викладач, щоб допомогти студенту в онтогенезі його самореалізації, перш за все, повинен сам мати власний досвід самореалізації. Для успішної реалізації окресленої стратегії викладач повинен бути всебічно розвиненим, мати глибокі знання, лідерські якості, психологічну стійкість та стабільність.

Третя когнітивна стратегія «вибираючи викладача, студент вибирає свій спосіб життя», розглядається нами як стратегія найвищого рівня. Вона потребує такого професіоналізму викладача, при якому викладач, залишаючись в тіні, створює умови для самостійного сходження студента до вершини свого розвитку та прояву своєї індивідуальності та унікальності.

Отже, стратегію концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти будемо формувати з урахуванням вищезазначених досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених та дотримуючись постулатів когнітивних стратегій вищого рівня, заснованих на переосмислених та модернізованих досягненнях грецької пайдейї.

Аналітико-результативна складова, як з'ясовано у попередніх наших дослідженнях, є обов'язковим компонентом будь-якої педагогічної концепції, та передбачає отримання емпіричних даних, що свідчать про істинність теоретичних положень [2, 14]. Результати цих досліджень будуть нами враховані під час розроблення концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти.

Таким чином, враховуючи вище зазначене, сформулюємо основні положення концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти:

– природничо-наукова підготовка майбутніх психологів у закладах вищої освіти повинна бути підґрунтям їх професійної підготовки, відповідати основним положенням фундаментальних теорій сучасної освіти, сучасним природничо-науковим досягненням, мати професійне спрямування; реалізовуватись за допомогою методологічних підходів філософського, загальнонаукового, конкретно-наукового і технологічного рівнів пізнання та дотримуючись відповідних принципів;

– термінологія загального контексту та спеціальна наукова термінологія природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти повинна відображати її специфіку в системі природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців інших галузей;

– змістове наповнення процесу природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти передбачає розширення існуючого навчального курикулуму такої підготовки за рахунок інтегративного навчального курсу «Основи сучасної нейробіології»;

– організація природничо-наукової підготовки майбутніх психологів повинна здійснюватись відповідно до схарактеризованих нами когнітивних стратегій вищого рівня.

Висновки. Контроль якості природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти повинен орієнтуватись, з одного боку, на перевірку знань отриманих студентами-психологами під час такої підготовки та умінь використовувати отримані знання на практиці, а з другого – на виявлення недоліків природничо-наукової підготовки з метою швидкої їх корекції.

Перспективами подальших досліджень вбачаємо необхідність розроблення моделі реалізації запропонованих ідей концепції природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у ЗВО України.

References

1. Білецька Г. А. Обґрунтування концепції природничо-наукової освіти майбутніх екологів. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, 2014, № 1. С. 37–46.
Bileczka G. A. (2014). Obg'runtuvannya koncepciji pry'rodny'cho-naukovoyi osvity' majbutnix ekologiv [Conception of Natural Science Education of Future Environmentalists]. *Pedahohika i psykholohiya profesijnoyi osvity – Pedagogy and Psychology of Professional Education*, 1, 37–46.
2. Білик В. Г. Про педагогічний моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх учителів до здоров'яформувальної діяльності в початковій школі. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*, 2015, № 10 (54). С. 10–17.
Bilyk V. H. (2015). Pro pedahohichnyy monitorynh rivniv sformovanosti hotovnosti maybutnikh uchyteliv do zdorovyafornuvальної diyal'nosti v pochatkoviy shkoli. [On pedagogical monitoring of levels of future teachers' readiness for health educational in primary school]. *Pedahohichni nauky : teoriya, istoriya, innovatsijni tekhnolohiyi – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 10 (54), 10–17.

3. Бобрышов С. В. Историко-педагогическое исследование развития педагогического знания: методология и теория. *Историко-педагогический журнал*, 2013, № 2. С. 35–47.
Bobryshov S. V. (2013). Istoriko-pedagogicheskoye issledovaniye razvitiya pedagogicheskogo znaniya: metodologiya i teoriya [Conception of Natural Science Education of Future Environmentalists]. *Istoriko-pedagogicheskiy zhurnal Historical and pedagogical journal*, 2, 35–47.
4. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
Vazhyns'kyu S. E., Shcherbak T. I. (2016). Metodyka ta orhanizatsiya naukovykh doslidzhen': navchal'nyu posibnyk [Methods and organization of research: Tutorial]. Sumy, Ukraine : A. S. Makarenko SumDPU.
5. Василенко М. М. Професійна підготовка майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти: теорія та методика. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 495 с.
Vasylenko M. M. (2018). Profesiyna pidhotovka maybutnikh fitnes-treneriv u zakladakh vyshchoyi osvity: teoriya ta metodyka [Professional preparation of future fitness coaches in higher education institutions: theory and methods]. Kyiv, Ukraine : Center for Educational Literature.
6. Іваній І. В. Фізкультурна освіта: концептуальні засади формування професійнопедагогічної культури студентів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 2016, Вип. 1–2. С. 16–21.
Ivaniy I. V. (2016). Fizkul'turna osvita: kontseptual'ni zasady formuvannya profesiynopedagogichnoyi kul'tury studentiv [Physical education: conceptual principles of formation of students' professional and pedagogical culture]. *Neperervna profesiyna osvita: teoriya i praktyka – Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 1–2, 16–21.
7. Ломакіна Т. Ю. Концептуальные подходы формирования образовательной траектории личности в системе непрерывного образования. *Отечественная и зарубежная педагогика*, 2013, № 6 (15). С. 69–77.
Lomakina T. Ye. (2013). Kontseptual'nyye podkhody formirovaniya obrazovatel'noy trayektorii lichnosti v sisteme nepreryvnogo obrazovaniya [Conceptual approaches to the formation of the educational trajectory of the personality in the system of continuing education]. *Otechestvennaya i zarubezhnaya pedagogika – Domestic and foreign pedagogy*, 6 (15), 69–77.
8. Малихін О. В., Галла А. О. Сутність феномену «стратегії навчання» у фаховій підготовці студентів філологічних спеціальностей. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки*, 2016, Вип. 133. С. 120–123.
Malykhin O. V., Halla A. O. (2016). Sutnist' fenomenu «stratehiyi navchannya» u fakhoviy pidhotovtsi studentiv filolohichnykh spetsial'nostey [The essence of the phenomenon of «learning strategy» in the professional training of students of philological specialties]. *Visnyk Chernihivs'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu. Seriya : Pedahohichni nauky – Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, 133, 120–123.
9. Малуґа Н. М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: навч. пос. Житомир : ПП «Рута», 2003. 476 с.
Malyuha N. M. (2003). Naukovi doslidzhennya v bukhhalters'komu obliku [Scientific research in accounting]. Zhytomyr, Ukraine : PP Ruta.
10. Словник української мови: в 11 томах / ред. колег. І.К. Білодід (головна) та ін. Київ : Наукова думка, 1970–1980. Т. 4. С. 275.
Bilodid I. K. (Ed.) (1970–1980). Slovnyk ukraïns'koyi movy: v 11 tomakh [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 volumes]. T. 4. Kyiv, Ukraine : Naukova dumka.
11. Старостіна А. О., Кравченко В. А. Визначення мети, завдань, предмета та об'єкта кваліфікаційної наукової роботи. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету*, 2013, № 2 (3). С. 326–337.
Starostina A. O., Kravchenko V. A. (2013). Vyznachennya mety, zavdan', predmeta ta ob'yekta kvalifikatsiynoyi naukovoyi roboty [Determination of the purpose, tasks, subject and object of qualification scientific work]. *Zbirnyk naukovykh prats' Tavriys'koho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu – Proceedings of the Tavrida State Agrotechnological University*, 2(3), 326–337.
12. Старостіна С. Е. Концепция профессионально направленного естественнонаучного образования студентов гуманитарных специальностей. *Вестник ЗабГУ*. 2010. № 6. С. 44–46.
Starostina S. Yu. (2010). Kontseptsiya professional'no napravlennogo yestestvennonauchnogo obrazovaniya studentov gumanitarnykh spetsial'nostey [The concept of professionally directed natural science education of students in humanities]. *Vestnik ZabGU – Bulletin of ZabSU*, 6, 44–46.
13. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. К. : Знання, 2007. 317 с.
Stechenko D. M., Chmyr O. S. (2017). Metodolohiya naukovykh doslidzhen' [Methodology of scientific researches]. Kyiv, Ukraine : Znannya.

14. Український педагогічний словник : уклад. С. У. Гончаренко. К. : Либідь, 1997. 374.
Honcharenko S.U. (1997). *Ukrayinskyu pedahohichnyu slovnyk [Ukrainian pedagogical dictionary]*. Kyiv, Ukraine : Lybid'.
15. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2013. 188 с.
Chernyavs'ka O. V., Sokolova A. M. (2013). *Fandrayzinh: navchalnyu posibnyk [Fundraising: a textbook]*. Kyiv, Ukraine : Tsentr uchbovoyi literatury.
16. Яковлев Е. В., Яковлева Н. О. Педагогическая концепция: методологические аспекты построения. Москва, 2006. 239 с.
Yakovlev Ye.V., Yakovleva N.O. (2006). *Pedagogicheskaya kontseptsiya: metodologicheskiye aspekty postroyeniya [Pedagogical concept: methodological aspects of construction]*. Moscow, Russia.
17. Bilyk V, Sheremet I. (2019). A New View of the Nature of Reality and the Teaching Higher-Level Cognitive Strategies. *Philosophy & cosmology*. 22, 92–100.
18. Mareš J. (1998). *Styly učení žáků a studentů*. Praha : Portál, Pp. 142–197.
19. Teun A. Van Dijk (1983). *Strategies of Discourse Comprehension*. New York: Academic Pres, 389.

Bilyk V.

ORCID 0000-0002-6860-7728

*Ph.D. in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Medical Biological
and Valeological Fundamentals of Health and Safety,
National Pedagogical M. P. Dragomanov University
(Kyiv, Ukraine) E-mail: valya-bilyk@bigmir.net*

CONCEPT OF FUTURE PSYCHOLOGISTS' SCIENCE PREPARATION IN UKRAINIAN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Article's purpose and methodology. *It is stated that intensification of the processes of Ukraine integration into the European community and in particular to creation of a united educational space makes it necessary to bring the national higher education system in line with world standards. It is pointed out that one of the directions of its modernization is revision of conceptual approaches to the future specialists preparation in Ukrainian higher education institutions, including science preparation of future psychologists. The goal-forming component of the concept of future psychologists' science preparation in higher education institutions has been isolated and substantiated aimed at specifying the purpose and main idea of the Concept developed by the author; theoretical and methodological component, which provides theoretical analysis of the basic of fundamental theories of modern education, the definition of conceptual and categorical apparatus, methodological approaches and principles of the Concept; content-technological – characterizes the content scope and strategy of the Concept and the analytic-productive, which presents empirical data that testify the truth of theoretical statements.*

Scientific novelty. *The main statement of the Concept was formulated according to which future psychologists science preparation in higher education institutions should be the basis of professional preparation, correspond to the basic statements of the fundamental theories of modern education, modern scientific achievements, have a professional direction; to be implemented with the help of such methodological approaches, principles and concepts that would reflect its specificity in the system of future specialists of other fields science preparation.*

Conclusions. *It is noted the expediency of expanding the existing educational curriculum of such kind of preparation abe means of the integrative training course «Fundamentals of Modern Neurobiology» and the necessity of its implementation in accordance with the author's higher level cognitive strategies based on rethought and modernized achievements of Greek ideas. It is stated that the quality control of science preparation of psychology students should be aimed at checking the knowledge they received during such training, the ability to use knowledge they obtained in practice, and to identify possible shortcomings in the process of science preparation implementation in order to quickly correct them.*

It is stated that the presented research implies the necessity of developing a model of realization of the proposed ideas of future psychologists' science preparation optimization in higher education institutions of Ukraine.

Keywords: *concept, science preparation, future psychologists, higher educational institutions.*

Стаття надійшла до редакції 01.03.2020

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Л. П. Сущенко